

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

P. Dundar

Pero DUNDAR

Mardin Milletvekili

Türkiye'deki cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Hasta tutuklular ile koşullu salıverilme hakkı elde etmesine rağmen İdare ve Gözlem Kurullarının türlü öznel gerekçeleriyle tahliyeleri engellenen tutuklular ise bu hak ihlallerinden en çok etkilenenlerdir.

14.04.2020 tarihinde kabul edilen 7242 sayılı Kanun ile 5275 sayılı İnfaz Yasası'nda yapılan değişiklikler ve 29 Aralık 2021 tarihli Adalet Bakanlığı'nın yayınladığı yönetmelik ile 1 Ocak 2021'den itibaren tutuklular, İdare ve Gözlem Kurulları tarafından 3 ayda bir "iyi hal" tespitine tabi tutulmaktadır. İdare ve Gözlem Kurulu'na hem "iyi hal tanımı yapma" hem de "tahliye erteleme" gibi çok geniş yetkiler veren bu düzenlemeler neticesinde mezkûr kurul adeta bir tür mahkeme statüsüne getirilmiştir.

Bu durumu "ceza içerisinde ceza", "paralel yargılama" ve "kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakma suçu" kapsamında değerlendirmek mümkündür. Ayrıca bu düzenleme-uygulama, "suçta ve cezada kanunilik ilkesine", "geriye yürümezlik ilkesine", "ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine", "infazda temel ilkeye" ve "umut hakkına" aykırılık göstermektedir.

Son 3 aylık süre zarfında en az 150 tutuklunun tahliyesinin İdare ve Gözlem Kurulları tarafından muğlak "iyi hal" tanımına uymadığı, "pişmanlık dayatmasını" kabul etmediği gibi gerekçelerle engellenmesi bile durumun vahametini gözler önüne sermektedir. Bu duruma dair son bir aylık süre zarfında kamuoyuna yansıyan örneklerden yalnızca birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

76479

- 12 yıldır tutuklu olan ve Tarsus T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde infazını tamamlayan Azize Yağız'ın tahliyesi İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 3 ay ertelenmiştir.
- 13 yıldır tutuklu olan ve Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde infazını tamamlayan Erdal Tuncel'in tahliyesi İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 4. kez ertelenmiştir.
- Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde infazını tamamlayan Hakan Bilekçi isimli tutuklunun tahliyesi İdare ve Gözlem Kurulu tarafından soyut gerekçelerle ertelenmiştir.
- Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde 30 yıllık infazını tamamlayan Feyzi Aktaş isimli tutuklunun infazı İdare ve Gözlem Kurulu tarafından "iyi halli olmadığı" gerekçesiyle yakılmış ve tahliyesi 3 ay ertelenmiştir.
- Giresun Espiye Cezaevi'nde 30 yıllık infazını tamamlayan Asım Demir isimli tutuklunun infazı cezaevi savcısının "pişmanlık dayatmasını" kabul etmediği gerekçesiyle yakılmış ve tahliyesi 6 ay ertelenmiştir.

Bu bağlamda;

1. 14.04.2020 tarihli düzenlemeler neticesinde tutukluların maruz bırakıldıkları hak ihlallerinin önlenmesine dönük bir girişiminiz olacak mıdır? İlgili yönetmeliklerin değişikliğine dair bir çalışmanız mevcut mudur?
2. İdare ve Gözlem Kurullarının bir nevi "mahkeme" gibi görev yapmasının hukuki gerekçesi nedir?
3. İlgili düzenlemeler ile "umut hakkının" gasp edilmesinin gerekçesi nedir?
4. Hasta tutukluların tahliye edilmesine dönük bir çalışmanız olacak mıdır?
5. Son bir yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurullarının kararlarıyla tahliyesi engellenen tutuklu sayısı kaçtır?